

och gråsiska *Carduelis l. linaria*; 1 tornfalk *Falco t. tinnunculus* och en storlom *Colymbus a. arcticus*.

11 arter med ca 130 ind.

* * *

Under min vistelse på Lågskär hade jag sett omkring 40 arter med ca 7,000 individ. Medtagas måsar och alla sjöfåglar, stiger antalet lätt till 10,000. Det framgår härav en huru utmärkt plats Lågskär är för iakttagande av flyttfåglarna. Medan många av de flyttande arterna redan häcka på fastlandet, fortgår flyttningen. Endast ringmärkning kan ge oss närmare besked varifrån dessa flyttare härstamma och om de överhuvud häcka eller bara driva omkring såsom stararna — många andra spörsmål att förtiga. Vi borde, ju förr dess bättre, få möjlighet att systematiskt iakttaga flyttfåglarna under hela flyttningstiden.

Huru se våra starar ut?

AV IVAR HORTLING.

Denna fråga, sådan den formulerats här ovan, kan ju förefalla rätt meningslös, ty envar vet väl, skall man säga, att staren är svart. Men går man att granska våra starar på närmare håll, skall man finna att frågan ej är så enkel. Undertecknad fick härförleden två starar sig tillsända av herr G. v. d. Meer, Holland „för att jämföras med våra starar“. Detta gav mig anledning att gå starfrågan närmare in på livet.

Hos Wright—Palmén Finlands Fåglar, förra avdelningen, ges följande beskrivning av staren: Hanne om våren, grundfärgen svart med grön metallglans på huvudet, hals och bröstsidorna, ryggen och skuldrorna, men purpurfärgad på halsen framtill o. s. v.

Mela—Kivirikko säger om våra starar: grundfärg svart med purröd och grön metallglans. Också denna beskrivning är ju rätt summarisk och lämnar ingen hållhake, då det gäller att bestämma en stare. Det finnes nämligen en hel rad geografiska racer av staren.

Enligt Jägerskiöld—Kolthoff, Nordens fåglar, (pag. 90), har hannen svart grundfärg med starkt grön metallglans. Denna beskrivning säger oss ej heller mycket.

Lönberg skriver i Svenska fåglar s. 21: om våren är staren svart med herrlig metallglans, som i nacken, på halsen och i krävtrakten skiftar i purpur men på huvudet och övriga kroppsdelar mest i grönt, stundom dock även i blått eller rött.

En tysk författare, Friderich, skriver i Naturgeschichte der deutschen Vögel s. 247. om staren: Huvud, strupe och örontäckare vackert grönskimrande, bröst och buksidor med stålblå glans. Det gröna växlar, i det att det delvis övergår i purpur. De så färgade stararna har man betecknat som *Sturnus vulgaris menzbieri*, Scharpe: de hava huvud och buksidor rödaktigt purpurfärgade, örontäckare och strupe purpurroda. Denna form finnes i Sibirien o. s. v. (*Sturnus vulgaris menzbieri* Scharpe är synonym med *Sturnus vulgaris poltaratzkyi* Finsch).

Härte t skiljer bl. a. mellan en västeuropeisk form, *Sturnus v. vulgaris* (L) och en ostrysk *Sturnus vulgaris Sophieæ* Bianchi (= *Sturnus vulgaris jitkowi* Buturlin).¹⁾ Denna senare form skiljer sig från *St. v. vulgaris* endast genom purpurbronsfärg på huvud, särskilt hjässa och strupe, örontäckarna äro gröna såsom hos *St. vulgaris vulgaris*. Den bebor östra Ryssland från Ural till mellersta Volga. Enligt Bianchi finnes den även vid Petrograd och Tver,²⁾ stundom även i Västeuropa. Men då den ses här, är den inte, anser Hartert, att betrakta såsom något förfluet exemplar av *St. v. jitkowi*, utan det är en icke-typisk *St. v. vulgaris*.

Om vi frånse från sibiriska starar, turkestanska, marockanska, spanska, färöiska m. fl. för oss långt stående former (*St. vulgaris poltaratzkyi*, *porphyronotus*, *unicolor*, *faræensis* o. s. v.) våga vi alltså stödande oss på Hartert, göra en åtskillnad mellan ostryska starar med purpurfärgat huvud och västeuropeiska med grönt huvud. Vi lämna detaljer å sido och avse endast fullvuxna fåglar.

För att återgå till de inledningsvis omnämnda holländska stararna, en fågel i praktdräkt (maj), en i vinterdräkt (december), så uppvisa de, förutom de vanliga olikheterna mellan vinterdräkt och praktdräkt, (den senare dräkten saknar vinterdräktens stora fläckar,

¹⁾ Jfr. Hartert, Nachtrag I S. 14 f.

²⁾ Jfr. Hartert, Zusätze und Berichtigungen Bd. I S. 2036.

vilka utplånats genom att de ljusa fjäderspetsarna bortsmulats) följande kännetecken. Majfågeln: Håller man den vänd mot ljuskällan har den huvudet purpurfärgat ända till nacken, denna och ryggen äro gröna med en skiftning i purpur, på vingarna förekommer något blått. Vinterfågeln har ävenledes (svagt) purpurfärgad hjässa, nacken är grön, ryggen grön med något mer blåaktigt skimmer.

En granskning av i Zool. museet befintliga konserverade och uppstoppade finska starar ger vid handen, att de alla i huvudsak överensstämma med nämnda två holländska starar.

Det purpurskiftande huvudet skulle alltså tyda på ostryska starar. Så är emellertid inte fallet.

Håller man nämligen fåglarna bortvända från ljuskällan och granskar dem så att man själv står mellan ljuset och fågeln ¹⁾, få de ett helt annat utseende. Då är nämligen huvudet grönt ända till nacken, denna purpurskiftande, ryggen grön men med tydlig purpurskiftning, vingarna gröna med stålblå till purpurskiftning. Vinterfågeln har i denna ställning samma svagt purpurskiftande hjässa, ryggen grön med svag purpurglans på framryggen, annars mindre blå än i förra fallet, örontäckarna gröna (Fåglarna skifta olika också om man håller dem i jämhöjd med ögat eller ser på dem uppfifrån).

Precis på samma sätt förhålla sig också våra starar.

För att våra starar skola överensstämma med beskrivningar på den vanliga staren *Sturnus v. vulgaris* L, böra de alltså hållas bortvända från ljuset så att betraktaren står mellan fågeln och ljuskällan. Då äro de svarta med metalliska reflexer: huvud och haka mörkgröna med eller utan purpurskimmer, örontäckare gröna. Bakhuvud, hals krävtrakt vackert purpurroda, framrygg och kroppssidor med purpurskimmer, den förstnämnda mera i rött, de senare mer i blått, vingtäckare gröna med purpurskimmer o. s. v.

Den holländska vinterfågeln, som v. d. Meer antog möjligen vara en ostrysk fågel, liknar som sagt våra vinterstarar fullständigt. Också de hava svagt purpurfärgat huvud. Men då vi ej kunna tänka oss att alla i Zool. mus. befintliga starar i höstdräkt skulle härstamma från östra Ryssland, bortfaller också antagandet att den holländska fågeln skulle vara en ostrysk fågel.

---

¹⁾ Jfr. G. v. d. Meer i Jaarbericht N:r 14 van Club van Nederlandsche Vogelkundigen, S. 5.